

Beyin Metastazı

Beyin hakkında

Beyin dikkat çekici ve karmaşık bir organdır ve yaklaşık olarak büyük bir şeker torbasıyla aynı ağırlığa sahiptir. Yaptığınız her şeyi kontrol eder. Her göz kırpmayı, nefes alışını ve kalp atışını kontrol etmenin yanı sıra düşünmenizi, öğrenmenizi, üretmenizi ve duygularınızı hissetmenizi sağlar. Beynin faaliyetlerinin çoğu farkındalığımızın ötesindedir ve sistemlerimizi çalışır durumda tutmak için her gün ve her an onun muazzam yeteneklerine bağlıyızdır. Yiyecekleri sindiririz, sıcaklığımızı düzenleriz ve ciğerlerimizin biz onları düşünmeden çalışmasını sağlarız.

Beyinde işler ters gittiğinde, problemin beynin neresinde olduğuna bağlı olarak, bu terslik davranışlarımızda, hareketlerimizde veya gördüklerimizde ve hatta yediğimiz yiyeceklerin tadındaki değişikliklerle kendisini gösterebilir.

Primer kanser

Vücudun kanserin başladığı bölgesindeki bir tümöre primer tümör veya primer kanser denir. Kanser, vücudun karaciğer, cilt, akciğerler veya beyin dahil olmak üzere herhangi bir bölümünü etkileyebilir. Akciğer kanseri örneğinde primer tümör akciğerdedir. Kanser büyüdükçe, üzerine baskı yaparak, zarar vererek ve hatta büyüyerek yakındaki normal dokuyu etkileyebilir.

Metastazlar

Bazen de kanser hücreleri primer kanserden ayrılır ve vücudun başka bir yerine yayılır ve kanser yeni bir yerde ortaya çıkabilir.

Kanser hücreleri, vücutta kan dolaşımı veya lenfatik sistem yoluyla dolaşır. Kanser bu şekilde yayıldığında, yeni tümöre metastatik veya sekonder tümör denir.

Beyin metastazları akciğer kanserinde daha yaygındır. Küçük hücreli olmayan akciğer kanseri (NSCLC) vakalarının yaklaşık %10'unda ve küçük hücreli akciğer kanseri (SCLC) vakalarının %50'sinde bu metastazlar görülür.

Beyin metastazları şu anda nasıl hissettiğinizi veya neler yapabileceğinizi etkilemeyebilir ancak aşağıdakiler de dahil olmak üzere çeşitli sorunlara neden olabilir:

- Baş ağrısı
- Hasta hissetme veya mide bulantısı
- Uyuşukluk veya aşırı yorgunluk
- Vücudun bazı kısımlarını hareket ettirmede güçlük veya denge ve koordinasyon sorunları
- Uyuşma veya normal dokunma ve his kaybı
- Ruh hali değişimleri ve davranış değişiklikleri
- Krizler veya nöbetler
- Bulantı
- Okuma veya konuşma güçlüğü

Bu semptomların beyin metastazlarıyla nasıl ve ne zaman geliştiği, büyüklüklerine ve beyinde nerede olduklarına bağlıdır.

Doktorlar beyin metastazlarını nasıl değerlendirir?

Doktorunuz, belirtileriniz olsun ya da olmasın, kanserin beyinize yayıldığından şüphelendiğinde tümörlerin kapsamını ve olası etkisini değerlendirmek için farklı kontroller ve testler yapabilir.

Bu prosedürler, neler olup bittiğini daha net bir şekilde görmelerinde ve bundan sonra sizin ne yapmak istediğinizi anlamalarında yardımcı olmak üzere daha fazla bilgi toplamaları için tıbbi ekibinize fayda sağlayabilir:

• Dikkatli nörolojik muayene (sinir sistemi testleri)

Sinir sisteminizi kontrol etmek için kullanılan ve beyin tümörü ile bağlantılı olabilecek sorunları araştıran başka testler de bulunmaktadır. Testlerde aşağıdaki durumlar kontrol edilebilir:

- el ve uzuv kuvveti, denge ve koordinasyon
- refleksler, örneğin diz-çarpma refleksiniz
- işitme, görme ve cilt hissi
- hafıza ve zihinsel çeviklik (basit sorular veya aritmetik kullanma)

• BT taraması (bilgisayarlı tomografi)

Bir BT tarayıcısı, X ışınlarını ve bir bilgisayar kullanarak vücudun içinin ayrıntılı, 3 boyutlu görüntülerini oluşturur. Randevunuz daha uzun olsa da tarama 10 ila 20 dakika arasında sürer. Normal bir şekilde taramadan hemen sonra eve gidebilir ve yemek yiyebilir, bir şeyler içebilir ve gününüze devam edebilirsiniz.

• MRI taraması (manyetik rezonans görüntüleme - MRG)

Manyetik rezonans görüntüleme, vücudun iç kısmının ayrıntılı görüntülerini oluşturmak için güçlü manyetik alanlar ve radyo dalgaları kullanan bir tarama türüdür.

MRI taramaları, beyin metastazlarını tanımlamak ve değerlendirmek için geçerli en iyi yöntemdir. Tarama sırasında görüntüleri daha net hale getirmek için size gadolinium adı verilen bir kontrast boya enjekte edilebilir.

MRI tarayıcısı, her iki ucu da açık olan kısa bir silindirik şeklindedir. Tarayıcının içinde hareket eden motorlu bir yatağa uzanırsınız. Tarayıcı oldukça dardır ve klostrofobisi olan kişileri rahatsız edebilir. Bu durum sizi endişelendiriyorsa MRI ekibi size açıklama yapabilir ve yardımcı olabilir.

Tarayıcı çalışırken yüksek sesli vurma sesleri çıkarır. Tarama sırasında size ya kulak tıkacı ya da müzik dinleyebilmeniz için kulaklık verilecektir. Taramanın tamamlanması bir saat kadar sürebilir, ancak genellikle çok daha kısadır.

Kalp piliniz varsa, bu genellikle MRI çektiremeyeceğiniz anlamına gelir. Vücudunuzda metalik bir şey olması her zaman MRI taraması yaptıramayacağınız anlamına gelmez; ancak örneğin metal bir plakanız, yapay bir eklem veya

bir koklear implantınız varsa bu durumu radyografi uzmanına mutlaka söylemelisiniz.

Tarama genel olarak güvenlidir ve çoğu insan tarama yaptırabilir.

• Biyopsi (doku örneği)

Bazen bu testlerden, beyin metastazı olduğu anlaşılabilir. Bazen de görülen anormal bir şeyin niteliği hakkında şüphe duyulabilir ve biyopsi veya doku örneği alınması önerilebilir. Bu durum kanser ekibiniz tarafından her zaman sizinle dikkatlice görüşülecektir. Ekip, size bunun neden gerekli olduğunu ve sizin durumunuzda nasıl yapılacağını ve hastanede ne kadar kalmanız gerekeceğini açıklayacaktır.

Doku örneği, ne tür bir kanser olduğunu belirlemek için yakından inceleme yapan hastanenin patoloğuna gönderilir. Bu incelemeler, tümörün beyin hücrelerinden gelişen bir primer beyin kanseri olduğunu gösterebilir.

Bununla birlikte, tümörün aslında başka bir yerde primer kanserden gelişen bir sekonder kanser olduğunu da gösterebilir. Örneğin tümör, akciğerlerinizdeki kanserden yayılmış (metastaz yapmış) kanserli hücrelerden oluşabilir. Sonuçlar birkaç gün içinde hazır olabilir, ancak biraz daha uzun da sürebilir. Sağlık ekibiniz size ne zaman bilgi verileceğini söyleyecektir.

Ne tür bir kanser olduğunu bilmek, sizin için en iyi tedaviyi almanıza yardımcı olur.

Sonraki adımlar – sizin için neyin doğru olduğuna karar verme

Beyin metastazlarına sahip olmak, birincil akciğer kanserinizin orijinal yerinden yayıldığı anlamına gelir. Beyin metastazı olan kişilere yardımcı olmak için bir dizi seçenek bulunur:

- Genellikle bir tümörün etrafındaki normal beyin suyla doludur veya şişmiştir. Buna ödem denir ve tümörün etkisini daha da kötüleştirir. Bu durumda, doktorlar genellikle şişliği azaltmak için steroid tabletler önerir ve semptomlar oldukça hızlı bir şekilde iyileşme eğiliminde olurlar.
- Tümörün çıkarılması, yalnızca bir tane görüldüğünde ve vücudun diğer bölgelerindeki tümör iyi kontrol edilmiş gibi görüldüğünde etkili yöntemdir.
- Radyoterapi ve kemoterapi, tümörü küçültmek ve daha fazla büyümeyi engellemek için kullanılabilir.

Ekibiniz size mümkün olan en iyi bakımı sağlamak için çalışacaktır.

Duygu dolu bir dönem

Bu süreç sizin için duygusal bir dönem olabilir. Bir veya birkaç beyin tümörünün tespit edilmiş olması, her zaman en üzücü olan durumdur. Kendi başınıza veya ailenizin veya yakınlarınızın desteğiyle sizin için hangi tedavinin doğru olduğuna karar vermek üzere her zaman biraz zamanınız olacaktır.

Tedavinizin diğer yönleriyle birlikte, akciğer kanseri ekibiniz rahatsız edici semptomları kontrol etmek için sizinle birlikte çok çalışacaktır. İhtiyacınız olan tüm desteği sağlamak için sizinle birlikte çalışacaklar ve sizin için en önemli olan şeylere dayalı olarak tedavi kararları vermenize ve bakım almanıza yardımcı olacaklardır.

Henüz yapmadıysanız, gelecekteki bakımınız için yazılı bir plan oluşturmak için şu an iyi bir zamandır, böylece sizinle ve size yapılan uygulamalar tam olarak istediğiniz şeyler olacaktır.

Ömrün sonuna doğru bakım

Kanserle yaşayan birçok hasta, kontrol edilemeyen semptomlardan ve yaşamlarının sonuna doğru ağrıdan korkar. Eğer tümörler umulduğu gibi yanıt vermezse beyin fonksiyonlarının kötüleşebileceği doğrudur.

Ancak beyin tümörlerinde ağrı ve diğer semptomlar genellikle iyi bir şekilde kontrol altına alınır ve yavaş yavaş uyku hali baskın hale gelir.

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Beyin Metastazı
© Global Lung Cancer Coalition
www.lungcancercoalition.org

Bu bilgilendirme broşürü Global Lung Cancer Coalition (GLCC) sekreterliği tarafından hazırlanmış ve akciğer kanseri uzmanları tarafından gözden geçirilmiştir. Ülkenizdeki mevcut destek ve bilgi hizmetleri hakkında daha fazla bilgi için, www.lungcancercoalition.org sayfasını ziyaret edin Sürüm 1.0 – Haziran 2024.